

Bruselj, 24. maj 2019
(OR. en)

9015/19

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0128(NLE)

EDUC 231
CULT 81
JEUN 71
SOC 344

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8638/19
Št. dok. Kom.:	9229/18 + ADD 1
Zadeva:	PRIPOROČILO SVETA o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov

V Prilogi vam pošiljamo Priporočilo Sveta o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov, ki ga je Svet sprejel na 3693. seji 22. maja 2019. Priporočilo bo objavljeno v Uradnem listu.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 22. maja 2019

o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 165 in 166 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V sporočilu o krepitvi evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture¹ je Evropska komisija določila vizijo evropskega izobraževalnega prostora, v katerem visokokakovostnega, vključujočega izobraževanja, usposabljanja in raziskovalnega dela ne bi ovirale meje, v katerem bi bil študij, učenje ali delo v drugi državi članici nekaj običajnega, v katerem bi vse več ljudi poleg maternega jezika govorilo še dva druga jezika in v katerem bi imeli ljudje močan občutek evropske identitete ter se zavedali skupne evropske kulturne in jezikovne dediščine in raznolikosti.

¹ COM(2017) 673 final.

- (2) Med neformalnim delovnim srečanjem na vrhu v Göteborgu za pravična delovna mesta in rast so voditelji držav ali vlad razpravljali o vlogi izobraževanja in kulture za prihodnost Evrope. V sklepih Evropskega sveta z dne 14. decembra 2017² so bili države članice, Svet in Komisija pozvani, naj v skladu s svojimi pristojnostmi nadaljujejo delo na tem področju.
- (3) Evropski svet je v svojih sklepih, sprejetih 15. in 16. marca 2002 v Barceloni, pozval k nadaljnjemu ukrepanju na področju izobraževanja za boljše usvajanje temeljnih veščin, zlasti s poučevanjem vsaj dveh tujih jezikov od zgodnjega otroštva.
- (4) Pismenost in večjezičnost sta dve od osmih ključnih kompetenc, opredeljenih v Priporočilu sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje³.
- (5) Večjezičnost⁴ je v središču vizije evropskega izobraževalnega prostora. Zaradi vse večje mobilnosti znotraj Unije za namene izobraževanja, usposabljanja in dela, krepitve migracijskih tokov iz tretjih držav v Unijo in splošnega globalnega sodelovanja morajo sistemi izobraževanja in usposabljanja ponovno preučiti izzive poučevanja in učenja jezikov ter priložnosti, ki jih ponuja jezikovna raznolikost Evrope.
- (6) Z okrepitvijo in izboljšanjem učenja in poučevanja jezikov bi se lahko utrdila evropska razsežnost izobraževanja in usposabljanja. Lahko bi se spodbudil razvoj evropske identitete v vsej njeni raznolikosti, kar bi dopolnilo lokalne, regionalne in nacionalne identitete in tradicije, izboljšalo pa bi se tudi razumevanje Unije in njenih držav članic. Večjezičnost omogoča boljše razumevanje drugih kultur, s tem pa prispeva k razvoju državljanstva in demokratičnih kompetenc.

² EUCO 19/1/17 REV 1.

³ UL C189, 4.6.2018, str.1.

⁴ Svet Evrope za večjezikovne kompetence posameznikov uporablja izraz „raznojezičnost“ (plurilingualism), v uradnih dokumentih Evropske unije pa se za kompetence posameznikov in za družbeno stanje uporablja izraz „večjezičnost“ (multilingualism). Razlog za to je med drugim dejstvo, da je v drugih jezikih kot angleščini in francoščini težko razlikovati med plurilingual in multilingual.

- (7) Skoraj polovica Evropejcev⁵ navaja, da se ne morejo pogovarjati v nobenem drugem jeziku kot v svojem prvem⁶. Šibka večjezičnost povzroča težave, saj ovira uporabne izmenjave med javnimi upravami in posamezniki, zlasti v obmejnih regijah⁷.
- (8) Samo štirje od desetih učečih v srednješolskem izobraževanju dosežejo raven „samostojnega uporabnika“ v prvem tujem jeziku, kar pomeni, da so sposobni udeležbe v preprostem pogovoru. Samo četrtnina jih to raven doseže v drugem tujem jeziku⁸. Primerjalna analiza jezikov v izobraževanju in usposabljanju je pokazala, da se večina držav članic sooča z izzivi pri doseganju ustreznih učnih izidov na področju jezikov. Čeprav izzivi obstajajo v vseh izobraževalnih sektorjih, so še posebej pereči v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, kjer je manj poudarka na učenju jezikov.
- (9) Omejena večjezičnost je še vedno ena od glavnih ovir za izkoriščanje priložnosti, ki jih ponujajo evropski programi na področju izobraževanja, usposabljanja in mladih. Nasprotno pa bo boljša večjezičnost ljudem omogočila, da bolje izkoristijo priložnosti, ki jih ponuja notranji trg, na primer prosti pretok delavcev, ter sprejemajo bolj informirane odločitve o priložnostih v drugih državah EU.
- (10) Če je večjezičnost del širšega nabora potrebnih znanj in spretnosti, lahko pomeni konkurenčno prednost tako za podjetja kot za iskalce zaposlitve. Obstaja pozitivna povezava med znanjem tujih jezikov in verjetnostjo zaposlitve. Vendar rezultati zadnje raziskave o nadaljnjem poklicnem usposabljanju (CVTS 2016) kažejo, da samo 7,9 % podjetij (ki zagotavljajo usposabljanje za svoje zaposlene) zaposlene pošilja na jezikovne tečaje (od 22,1 % na Slovaškem do 0,5 % na Irskem).

⁵ Europeans and their languages – special Eurobarometer report summary 2012 (Evropejci in jeziki – povzetek poročila posebne raziskave Eurobarometer 2012).

⁶ Prvi jezik: jezik ali jeziki, ki se ga ali jih otrok nauči in ga ali jih uporablja v starosti (približno pred drugim ali tretjim letom starosti), ko prvič postane zmožen jezikovnega sporazumevanja. Ta izraz je bolj priporočljiv kot materni jezik, ki je pogosto neustrezen, saj prvi jezik ni nujno samo jezik matere.

⁷ Sporočilo Komisije o spodbujanju rasti in kohezije v obmejnih regijah EU, COM(2017) 534.

⁸ Evropska komisija (2012): First European Survey on language competences, executive summary (Prva evropska raziskava o jezikovnih kompetencah, povzetek).

- (11) Za ohranjanje trenutnega življenjskega standarda, podpiranje visokih stopenj zaposlenosti in spodbujanje socialne kohezije v jutrišnji družbi in svetu dela ljudje potrebujejo pravi nabor spretnosti in kompetenc. Pridobitev boljše večjezičnosti bi lahko spodbudila mobilnost in sodelovanje v Uniji. To je tudi ključnega pomena za zagotavljanje popolne integracije otrok, študentov in odraslih z migrantskim ozadjem.
- (12) Za družbo, ki postaja vse bolj mobilna in digitalna, je treba poiskati nove načine učenja. Digitalni razvoj še zlasti omogoča učenje in uporabo vse več jezikov izven šole in šolskih izobraževalnih programov. Sedanji postopki ocenjevanja ne odražajo v celoti teh sprememb.
- (13) Prvo načelo evropskega stebra socialnih pravic je, da ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela. Večjezičnost je ena ključnih kompetenc, ki lahko prispeva k zaposljivosti, osebni izpolnitvi, aktivnemu državljanstvu, medkulturnemu razumevanju in socialni vključenosti; opredeljena je kot „sposobnost ustrezne uporabe različnih jezikov za učinkovito sporazumevanje“.
- (14) Več kot polovica držav članic uradno priznava regijske ali manjšinske jezike znotraj svojih meja za pravne ali upravne namene, vključno z nacionalnimi znakovnimi jeziki. Več teh jezikov je razširjenih čez državne meje. Jeziki priseljencev ali beguncev dopolnjujejo jezikovno sliko v Evropi.
- (15) Šole se vse bolj zavedajo, da morajo poskrbeti, da vsi otroci, ne glede na ozadje in prvi jezik, pridobijo zelo dobro raven učnega jezika, po potrebi s posebnimi podpornimi ukrepi. To podpira enakost in enake možnosti ter zmanjšuje tveganje zgodnjega opuščanja šolanja.

- (16) Jezikovna ozaveščenost v šolah bi lahko vključevala poznavanje in razumevanje pismenosti in večjezičnosti vseh učencev, vključno s kompetencami v jezikih, ki se ne poučujejo v šoli. Šole lahko razlikujejo med različnimi ravni potrebne večjezičnosti, odvisno od konteksta in namena ter okoliščin, potreb, zmožnosti in zanimanj učečih.
- (17) Pomanjkanje učiteljev nekaterih predmetov, vključno s sodobnimi tujimi jeziki, v več kot polovici izobraževalnih sistemov Evropske unije predstavlja izziv, zato je več držav članic uvedlo reforme ali spodbude za odpravo pomanjkanja učiteljev jezikov. Te reforme in spodbude bi lahko vključevale štipendije za privabljanje jezikoslovnih diplomantov, ki opravljajo druge poklice, v učiteljski poklic ali reformirane programe izobraževanja učiteljev.
- (18) Pobude za izboljšanje ključnih kompetenc v šolskem izobraževanju, vključno z boljšim povezovanjem življenjskih izkušenj z akademskim učenjem, uporabo digitalnih tehnologij in podpiranjem inovacij v šolah, so okrepile osredotočenost na učne izide. Prav tako so podprle pridobivanje večjezičnosti.
- (19) Poučevanje nejezikovnih predmetov v tujem jeziku ter digitalna in spletna orodja za učenje jezikov so se izkazala za učinkovita za različne kategorije učečih. Učitelji jezikov v Evropi bi lahko možnosti stalnega strokovnega razvoja izkoristili za posodabljanje svoje digitalne kompetence in za učenje, kako najbolje podpreti poučevanje z uporabo različnih metodologij in novih tehnologij. Pri tem bi jim lahko pomagal tudi popis odprtih izobraževalnih virov, upošteva delo Sveta Evrope.

- (20) Različne pobude v Evropi so podprle opredelitev in razvoj večjezičnosti. Skupni evropski jezikovni okvir je pregleden, usklajen in celovit referenčni instrument za ocenjevanje in primerjavo ravni kompetenc in kot tak podpira učenje in poučevanje vseh jezikov. Razlikuje med ravnmi osnovnega, samostojnega in učinkovitega uporabnika, pri čemer s slednjo uporabnik lahko dela ali študira v ocenjevanem jeziku. Leta 2018 je bil instrument dopolnjen z novimi opisniki za posredovanje, znakovne jezike in druga področja ter primerjavo opisnikov za mlade učence, da bi bil okvir dostopnejši širši javnosti.
- (21) Jezikovna izkaznica Europass, ki uporablja skupni evropski jezikovni okvir, je standardizirana predloga za samoocenjevanje jezikovnega znanja. Vanjo lahko državljani v času mobilnosti za namene izobraževanja, zaposlitve ali usposabljanja vnesejo informacije o svojem znanju jezikov, delodajalci pa lahko prek nje lažje razumejo, kakšno je jezikovno znanje delovne sile.
- (22) Evropsko jezikovno priznanje⁹ nagraduje odličnost in inovativnost pri poučevanju jezikov v vseh sodelujočih državah. Šole in druge ustanove spodbuja k uporabi novih metodologij in strategij za obravnavanje lokalnih, regionalnih, nacionalnih ali evropskih prednostnih nalog. Prispeva k ozaveščanju o evropskem sodelovanju na področju poučevanja in učenja jezikov ter h krepitvi večjezične dinamike v izobraževalnih sektorjih.
- (23) Vse države članice so priznale potrebo po okrepitvi in razvoju večjezičnosti v Uniji. Evropska unija bo pripravila predlog novega sklopa evropskih meril za izobraževanje in usposabljanje, vključno z možnostmi zbiranja podatkov, ki bo morda vseboval evropsko merilo za jezikovne kompetence, da bi lahko imeli točnejšo predstavo o večjezičnosti v Uniji. O teh merilih bo razpravljal in odločal Svet v povezavi z oblikovanjem novega strateškega okvira za izobraževanje in usposabljanje po letu 2020.

⁹ Evropsko jezikovno priznanje, ki ga podpira program Erasmus+, se podeljuje na nacionalni ravni.

- (24) Ob zavedanju, da se večjezičnost gradi vse življenje in da bi morale biti priložnosti za učenje na voljo v vseh življenjskih obdobjih, to priporočilo obravnava zlasti primarno in sekundarno izobraževanje in usposabljanje, po možnosti vključno s predšolsko vzgojo in varstvom ter začetnim poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem.
- (25) To priporočilo v celoti spoštuje načelo subsidiarnosti in načelo sorazmernosti –

DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČA, NAJ:

v skladu z nacionalno in evropsko zakonodajo, razpoložljivimi viri in nacionalnimi okoliščinami ter v tesnem sodelovanju z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi:

- (1) preučijo možnosti za pomoč mladim, da pred koncem srednješolskega izobraževanja in usposabljanja po možnosti še vsaj pri enem evropskem jeziku poleg učnih jezikov dosežejo raven usposobljenosti, ki jim omogoča učinkovito uporabo jezika v družabnem, učnem in poklicnem kontekstu, ter za spodbujanje učenja dodatnega (tretjega) jezika do ravni, ki jim omogoča dovolj tekočo interakcijo¹⁰;
- (2) izvajajo celovite pristope za izboljšanje poučevanja in učenja jezikov na nacionalni, regionalni, lokalni ali šolski ravni, kot in kjer je to primerno, pri tem pa uporabljajo primere politik iz Priloge;
- (3) zagotovijo, da so obravnavani vsi sektorji primarnega in sekundarnega izobraževanja, vključno z začetnim poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, in sicer čim bolj zgodaj;

¹⁰ Učenje klasičnih jezikov, kot sta stara grščina in latinščina, je lahko del jezikovnega repertoarja učečega.

- (4) kot del takšnih celovitih pristopov podpirajo razvoj jezikovne ozaveščenosti v šolah ter ustanovah za poklicno izobraževanje in usposabljanje z:
- (a) dejavnim podpiranjem in priznavanjem mobilnosti učečih in učiteljev, vključno z izkoriščanjem priložnosti, ki jih ponujajo ustrezni programi Unije za financiranje;
 - (b) krepitvijo kompetenc v učnih jezikih kot osnovo za nadaljnje učne in izobraževalne dosežke v šoli za vse učeče in zlasti tiste z migrantskim ali begunskim ozadjem ali iz prikrajšanih okolij;
 - (c) pomočjo učečim pri širjenju njihovih kompetenc v učnih jezikih, in sicer s podpiranjem učiteljev pri njihovem odnosu do uporabe posameznega jezika na njihovem tematskem področju, vključno z ozaveščanjem o različnih jezikovnih registrih in specifičnem besedišču;
 - (d) spodbujanjem kontinuitete jezikovnega izobraževanja med različnimi ravnmi šolanja;
 - (e) spoštovanjem jezikovne raznolikosti učečih in izkoriščanjem te raznolikosti kot učnega vira, vključno z vključevanjem staršev, drugih skrbnikov in širše lokalne skupnosti v jezikovno izobraževanje;
 - (f) razmislekom o možnostih za oceno in vrednotenje jezikovnih kompetenc, ki niso del učnega načrta, temveč so bile pridobljene z neformalnim učenjem (ko gre na primer za učeče z migrantskim, begunskim ali dvojezičnim ozadjem) ali z vključitvijo v formalni šolski sistem druge države, v kateri je učeči živel prej; lahko bi na primer povečali število jezikov, ki jih je mogoče dodati v zaključne kvalifikacije učečih;
 - (g) večjo uporabo skupnega evropskega jezikovnega okvira, zlasti zato, da bi spodbudili k oblikovanju še boljših učnih načrtov ter še boljšega testiranja in ocenjevanja na jezikovnem področju;

- (h) zagotavljanjem podpore šolam pri oblikovanju lastnega pristopa do učenja jezikov, ob upoštevanju nacionalne zakonodaje, in pomočjo šolam, da bi dejavno izpostavljale in se opirale na svojo jezikovno raznolikost;
 - (i) omogočanjem šolam in izobraževalnim centrom, da okrepijo svojo evropsko perspektivo, na primer s kontinuirano uporabo evropskega jezikovnega priznanja, oblikovanjem šolskih priznanj s posebno evropsko perspektivo in organizacijo državnih dogodkov v zvezi z jezikovno raznolikostjo;
- (5) podpirajo učitelje, vodje usposabljanja, inšpektorje in vodstvene delavce šol pri razvijanju jezikovne ozaveščenosti z:
- (a) vlaganjem v začetno in nadaljnje izobraževanje učiteljev jezikov, kjer je to potrebno, da se utrdijo njihove kompetence ter se privabi in zadrži osebje, s tem pa ohrani široka jezikovna ponudba v primarnem izobraževanju ter sekundarnem izobraževanju in usposabljanju;
 - (b) krepitevijo prostovoljnega sodelovanja med institucijami, pristojnimi za začetno in nadaljnje izobraževanje učiteljev jezikov;
 - (c) vključevanjem priprave na jezikovno raznolikost v razredu v začetno izobraževanje in stalni strokovni razvoj učiteljev in vodstvenih delavcev šol;
 - (d) promoviranjem študijskih obdobj v tujini za študente, ki študirajo za učiteljsko kvalifikacijo, ter spodbujanjem mobilnosti za vse učitelje, vodje usposabljanja, inšpektorje in vodstvene delavce;
 - (e) spodbujanjem vključevanja in priznavanja učne mobilnosti v izobraževanje učiteljev jezikov, da bodo učitelji jezikov začetniki po možnosti en semester usposabljanja ali poučevanja opravili v tujini, zlasti prek programa Erasmus+;

- (f) spodbujanjem uporabe eTwinninga¹¹ in drugih oblik virtualnega sodelovanja ter mreženja v živo, da se obogatijo učne izkušnje v šolah in razvije večjezičnost učiteljev in učencev;
 - (g) spodbujanjem sodelovalnega poučevanja med učitelji jezikov in učitelji drugih predmetov;
- (6) spodbujajo raziskovanje in uporabo inovativnih, vključujočih in večjezičnih pedagoških metod, med drugim na primer uporabo digitalnih orodij, medjezikovno razumevanje in načine poučevanja predmetov v tujem jeziku (poučevanje nejezikovnih predmetov v tujem jeziku), ter prenovijo začetno izobraževanje učiteljev;
 - (7) zagotavljajo, da se jezikovne kompetence, pridobljene na različnih stopnjah izobraževanja in usposabljanja, spremljajo ter da se tako dopolnjujejo obstoječe informacije o učenju jezikov;
 - (8) z uporabo obstoječih okvirov in orodij, ki so na voljo, poročajo o izkušnjah in napredku pri spodbujanju učenja jezikov.

IN POZDRAVLJA NAMERO KOMISIJE, DA:

- (9) podpre spremljanje izvajanja tega priporočila tako, da omogoči medsebojno učenje držav članic ter v sodelovanju z njimi pripravi večjezična orodja in vire, kot so:
 - (a) smernice za povezovanje poučevanja jezikov in ocenjevanja jezikovnih kompetenc s skupnim evropskim jezikovnim okvirom¹²;
 - (b) z dokazi podprte smernice za nove oblike učenja in podporne pristope, tudi za jezike, ki niso del kurikula;

¹¹ eTwinning je skupnost učiteljev od predšolske vzgoje do srednjih šol, ki gostuje na varni internetni platformi.

¹² Na podlagi izkušenj in strokovnega znanja Sveta Evrope glede oblikovanja in posodabljanja okvira ter Evropskega centra za sodobne jezike in Evropske komisije glede uporabe tega dela na področju izobraževanja učiteljev s skupno financiranimi projekti.

- (c) digitalna orodja za učenje jezikov in strokovni razvoj izobraževalnega osebja na področju učenja jezikov, kot so množični odprti spletni tečaji, orodja za samoocenjevanje¹³, mreže, vključno z eTwinningom in Teacher Academy v okviru portala School Education Gateway;
 - (d) metodologije in orodja za spremljanje večjezičnosti v Uniji;
- (10) okrepi mobilnost učencev, oseb v poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter učiteljev, vodij usposabljanja, inšpektorjev in vodstvenih delavcev v okviru programa Erasmus+ ter, kjer je to primerno, v celoti podpre uporabo sredstev Unije, na primer v okviru programov Erasmus+, Obzorje 2020, Sklada za azil, migracije in vključevanje ali evropskih strukturnih in investicijskih skladov, za izvajanje tega priporočila in njegove priloge, brez poseganja v pogajanja o naslednjem večletnem finančnem okviru;
- (11) okrepi sodelovanje s Svetom Evrope in Evropskim centrom za moderne jezike na področju učenja jezikov, da se izboljšajo inovativne metode poučevanja in učenja jezikov ter poveča ozaveščenost o ključni vlogi učenja jezikov v sodobnih družbah;
- (12) poroča o spremljanju izvajanja tega priporočila, zlasti z uporabo obstoječih okvirov in orodij, ki so na voljo.

V Bruslju, 22. maja 2019

Za Svet

Predsednik

C-B. MATEI

¹³ Trenutno Europass ponuja samoocenjevalni obrazec za jezikovne kompetence, delovanje in učinkovitost tega obrazca pa se bosta pregledala kot del izvajanja sklepa o Europassu;

**Jezikovna ozaveščenost v šolah –
razvijanje celovitih pristopov k učenju jezikov**

Celoviti jezikovni pristopi bi lahko podprli izvajanje priporočila o učenju jezikov. V tej prilogi je naštetih več pedagoških načel in dobrih praks, katerih skupni cilj je povečanje splošne jezikovne ozaveščenosti v šolah za izboljšanje izidov učenja jezikov.

Ker se jezik v razredu uporablja na različne načine in ima ključno vlogo pri učenju in razumevanju vsebine predmeta, je poučevanje jezika pomemben element vseh šolskih predmetov. Dobro obvladanje akademskega jezika je tesno povezano s pridobivanjem znanja in razumevanjem predmeta.

Jezikovna ozaveščenost v šolah ter ustanovah za poklicno izobraževanje in usposabljanje bi lahko utrdila zavedanje, da je učenje jezikov dinamičen in neprekinjen proces: usvajanje prvega jezika ter zvrstnih in slogovnih razlik v njem se nadaljuje in je tesno povezano z učenjem drugih jezikov na različnih ravneh znanja, ki ustrezajo okoliščinam, potrebam in zanimanjem učečih.

Jezikovna ozaveščenost v šolah ter ustanovah za poklicno izobraževanje in usposabljanje bi lahko podprla razmislek o jezikovni razsežnosti na vseh ravneh šolske organizacije, poučevanja in prakse: pri razvoju pismenosti, učenju tujih jezikov, poučevanju nejezikovnih predmetov, priznavanju drugih jezikov, ki jih govorijo učenci, komuniciranju s starši in širšim šolskim okoljem itd.

Tesno sodelovanje med različnimi člani šolske skupnosti, po možnosti v okviru koncepta šole kot učne organizacije ali vsešolskega pristopa, lahko spodbudi takšno razumevanje jezikovne ozaveščenosti.

Za podpiranje jezikovne ozaveščenosti v šolah ter ustanovah za poklicno izobraževanje in usposabljanje so bili opredeljeni naslednji primeri dobre prakse.

1. Večjezičnost v šolah ter ustanovah za poklicno izobraževanje in usposabljanje

- Pozitiven odnos do jezikovne raznolikosti lahko pomaga ustvariti jezikom prijazno okolje, v katerem se na učenje in uporabo več jezikov gleda kot na bogastvo in znanje. Zavedanje o pomenu učenja jezikov ter izobraževalnih, kognitivnih, socialnih, medkulturnih, poklicnih in gospodarskih koristih širše uporabe jezikov je mogoče še okrepiti in spodbuditi.
- Razvijanje jezikovne kompetence in jezikovne ozaveščenosti je mogoče vključiti v izobraževalne programe z medpredmetnim pristopom. Povezovanje jezikov in drugih predmetov lahko omogoči bolj avtentično učenje, usmerjeno na primere iz resničnega življenja.
- Motivacijo za učenje jezikov je mogoče povečati tako, da se učne vsebine povežejo z življenjem in zanimanji učečih, pri tem pa se upošteva priložnostno učenje in spodbujajo sinergije z obšolskimi dejavnostmi. Povezave med uporabo jezika v vsakodnevnem življenju in šolami ali ustanovami za poklicno izobraževanje in usposabljanje se lahko okrepijo s priznavanjem predhodnega učenja jezikov in omogočanjem, da se v zaključne kvalifikacije učečih doda večjezičnost, pridobljena z neformalnim učenjem (ko gre na primer za učeče z migrantskim, begunskim ali dvojezičnim ozadjem) ali z vključitvijo v formalni šolski sistem druge države, v kateri je učeči živel prej.
- Šole lahko upoštevajo in podprejo celoten jezikovni repertoar učečega ter ga izkoristijo tudi kot pedagoški vir za nadaljnje učenje vseh učečih. Učenci si lahko med seboj pomagajo pri učenju, približajo svoj jezik drugim in primerjajo jezike.
- Šole bi lahko jezikovno ponudbo razširile, da ta ne bi zajemala le najpomembnejših svetovnih jezikov. Izkoriščanje te ponudbe se lahko razlikuje, odvisno od tega, ali ima država dva ali več uradnih jezikov in ali obstaja interes za spodbujanje učenja jezika sosednje države.

- Ustanavljanje partnerstev med ustanovami za predšolsko vzgojo in varstvo ter šolami v obmejnih regijah, ki bodo otroke od zgodnjega otroštva spodbujala k učenju jezika sosedov in zmanjševala jezikovne ovire v čezmejnih regijah.
- Nadaljnje spodbujanje šol ter ustanov za poklicno izobraževanje in usposabljanje, da izkoristijo evropski dan jezikov in evropsko jezikovno priznanje za promocijo učenja jezikov in jezikovne raznolikosti. Promoviranje šolskih priznanj s posebno evropsko razsežnostjo zaradi krepitev evropske perspektive za šole in izobraževalne centre.

2. Učinkovito in inovativno poučevanje za boljše učenje jezikov

- Za izboljšanje učenja, poučevanja in ocenjevanja jezikov bi se lahko v celoti izkoristil potencial digitalnih orodij. Tehnologija lahko znatno pripomore k razširitvi jezikovne ponudbe, lahko zagotovi priložnosti za jezikovno izpostavljenost in je lahko zelo koristna pri podpiranju tistih jezikov, ki se ne poučujejo v šolah. Razvoj kritičnega mišljenja in medijske pismenosti ter ustrezna in varna uporaba tehnologije so lahko bistveni element učenja.
- Virtualno sodelovanje med šolami prek eTwinninga in drugih oblik virtualnega sodelovanja lahko mladim omogoči, da izboljšajo učenje jezikov, sodelujejo z vrstniki iz drugih držav in se pripravijo na mobilnost za študij, usposabljanje ali prostovoljno delo v tujini.
- Mobilnost učencev, tudi prek programa Erasmus+, bi lahko postala običajni del učnega procesa. To bi se moralo razširiti tudi na virtualno mobilnost in mobilnost širšega osebja.
- Učitelji, vodje usposabljanja in učeči lahko za spremljanje in ocenjevanje jezikovnega razvoja uporabljajo kombinacijo diagnostičnega ter formativnega in sumativnega ocenjevanja; za spremljanje napredka se uporabljajo posamezni jezikovni listovniki, na primer prek evropskega jezikovnega listovnika ali jezikovne izkaznice Europass.

3. Podpora učiteljem in vodjem usposabljanja

- Učitelje sodobnih jezikov bi se lahko v okviru njihovega začetnega izobraževanja in/ali nadaljnjega strokovnega razvoja spodbujalo k sodelovanju v programih izmenjav z državami njihovega ciljnega jezika. Vsak učitelj tujih jezikov začetnik bi moral imeti možnost, da vsaj en semester izobraževanja ali poučevanja opravi v tujini.
- Učitelji in vodje usposabljanja za predmete, ki niso sodobni jeziki, bi lahko razvili jezikovno ozaveščenost ter pridobili znanje o jezikovni didaktiki in strategijah za podporo učečim.
- V poučevanje jezikov bi se lahko vključili jezikovni asistenti, pri čemer bi se uporabile možnosti, ki jih ponujajo programi izmenjav med državami članicami.
- Učiteljem se lahko ponudijo možnosti za stalni strokovni razvoj (prek mrež, izkustvenih skupnosti, množičnih spletnih jezikovnih tečajev, centrov strokovnega znanja, sodelovalnega spletnega učenja, skupnih akcijskih raziskav itd.), da bodo seznanjeni z najnovejšimi pedagoškimi inovacijami in se bodo strokovno izpopolnjevali.

4. Partnerstva in povezave v širšem šolskem okolju za podporo učenju jezikov

- Šole ter ustanove za poklicno izobraževanje in usposabljanje bi lahko s starši sodelovale pri iskanju možnosti za pomoč njihovim otrokom pri učenju jezikov, zlasti kadar otroci odraščajo z več kot enim jezikom ali pa doma uporabljajo jezik, ki ni učni jezik.
- Šole ter ustanove za poklicno izobraževanje in usposabljanje lahko razvijejo partnerstva z jezikovnimi centri/laboratoriji, javnimi knjižnicami, kulturnimi centri ali drugimi kulturnimi združenji, univerzami in raziskovalnimi središči, da bi ustvarili zanimivejša učna okolja, obogatili učenje jezikov ter izboljšali in prenovili prakse poučevanja.

- Šole, ustanove za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter občine lahko združijo vire in oblikujejo jezikovne centre z večjo jezikovno ponudbo, da bi ohranili manj razširjene jezike in/ali jezike, ki se ne poučujejo v šoli.
- Sodelovanje z delodajalci v regiji ali širše lahko pripomore k boljšemu razumevanju pomena večjezičnosti v delovnem življenju in pomaga zagotoviti, da pridobljena večjezičnost dejansko izboljšuje zaposljivost posameznika.
- Lahko bi se spodbujala čezmejna partnerstva med institucijami za izobraževanje in usposabljanje v obmejnih regijah. Mobilnost študentov, učiteljev, vodij usposabljanja in upravnega osebja ter doktorskih kandidatov in raziskovalcev bi lahko olajšali z zagotavljanjem informacij in tečajev v jezikih sosednje države. Spodbujanje večjezičnosti znotraj teh čezmejnih partnerstev lahko diplomante pripravi na vstop na trg dela na obeh straneh meje.
- Spodbujanje sodelovanja med ustanovami za izobraževanje učiteljev.
